

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA
DISCRIMINĂRII**
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 264
din 29.09.2010

Dosar nr: 230/2009

Petiția nr: 5530 din data de 28.05.2009

Petent: S N

Obiect: Acordarea cu prioritate avocaților, la înregistrarea, conspectarea și soluționarea dosarelor în instanțele de judecată potrivit art. 87 din Regulamentul de Ordine Interioară a C.S.M nr. 387/2005, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 426/2005

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1. S N domiciliu în

I. 2. Denumire și sediu reclamat

I.2.1 Consiliul Superior al Magistraturii, Sediul: Calea Plevnei nr. 141B, sector 6, București

II. Citarea părților

2.1. Urmare petiției înregistrate cu nr. 5530 din data de 28.05.2009, formulată de către petent, în temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, părțile au fost invitate, prin adresele cu nr. 5757/04.06.2009, și 5758/04.06.2009, la sediul C.N.C.D pentru audieri. La audierile din data de 25.06.2009 părțile nu s-au prezentat.

2.2. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

III. Susținerea părților

3.1. În memoriul său, petentul sesizează Consiliul National pentru Combaterea Discriminării cu privire la faptul că, potrivit art. 87 din Regulamentul de

Ordine Interioară (R.O.I.) al Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 426/2005, avocații au prioritate la înregistrarea, conspectarea și soluționarea dosarelor în instanțele din România - Judecătorii, Tribunale, Curți de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție. Consideră articolul ca fiind discriminatoriu și neconstituțional. Mai mult, susține că în nicio lege din România și din Uniunea Europeană nu se menționează faptul că anumite categorii de cetățeni sunt mai favorizați decât altele.

3.2. Petentul solicită CNCD să atenționeze C.S.M.-ul cu privire la neconstituționalitatea și formele de discriminare la care sunt supuși cetățenii acestei țări și eliminarea/abrogarea respectivului articol din R.O.I. valabil pentru toate instanțele din țară.

Susținerea Consiliului Superior al Magistraturii

3.2.1 Prin adresa cu nr. 6505 din data de 30.06.2009, Consiliul Superior al Magistraturii susține că aspectele semnalate de petent nu pot fi reținute ca fapte de discriminare ținând cont de prevederile art. 16 din Constituția României. Așa cum s-a statuat și în jurisprudența Curții Constituționale, în concordanță cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul constituțional al egalității în drepturi presupune identitatea de soluții numai pentru situații identice, acest principiu neopunându-se ca legiuitorul să stabilească norme diferite pentru persoane aflate în situații diferite. Or, este lesne de constatat că o persoană care nu îndeplinește funcția de avocat nu se află într-o situație identică cu persoana care are o asemenea calitate, fapt ce legitimează prioritatea acordată prin Regulament avocaților în consultarea dosarelor. Potrivit art. 87, alin 2 din Regulament, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, modificat prin Hotărârea nr. 352/10.05.2006, „pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul îndeplinirii justiției, avocații au prioritate”.

3.2.2. Reclamatul apreciază că aceste dispoziții legale nu contravin Constituției României și nu sunt discriminatorii întrucât, pe de o parte, acestea reprezintă măsuri administrative menite să asigure buna funcționare a instanței și se circumscrie atribuțiilor manageriale ale președintelui acesteia, iar pe de altă parte locul de muncă în perimetru căruia își desfășoară activitatea cu precumpănire apărătorul îl reprezintă instanța în întregul ei incluzând și incintele sale-săli de judecată, arhive iar prin specificul profesiei este firesc ca avocatul să poată consulta și conspecta cu prioritate dosarele deduse judecății.

3.2.3 Așa cum rezultă din cuprinsul dispoziției regulamentare atacate, scopul legitim este tocmai interesul îndeplinirii justiției.

În acest sens s-a pronunțat Curtea de Apel Iași, prin Sentința nr. 138/CA/18.12.2006 care a stabilit că “aceste norme sunt menite a stabili cadrul de acțiune al personalului auxiliar și instanțelor judecătorești, în raporturile pe care acesta le are cu justițiabilii și alte categorii de persoane ce apelează la serviciile sistemului judiciar, ele având o valoare pur tehnică, comportamentală, fără nicio urmare ori consecințe în ceea ce privește cadrul legal și constituțional al exercitării dreptului la acces liber în justiție și cu atât mai puțin al dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”.

3.2.4 Instanța a mai stabilit că aceste dispoziții nu pot fi privite în nici un caz ca un obstacol, ori ca o îngrădire a dreptului la acces liber în justiție sau o încălcare a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, trebuind să se facă o distincție clară între dreptul constituțional și chestiunile de ordin administrativ, inerente funcționării oricărui serviciu public”. această soluție a fost confirmată și de înalta curte de casație și justiție care a respins ca nefondat recursul împotriva sentinței anterior menționate, prin decizia nr. 1783/27.03.2007.

IV. Motivele de fapt și de drept

4.1. **În fapt**, Colegiul Director reține faptul că, petentul sesizează C.N.C.D cu privire la constatarea existenței unor prevederi cu caracter discriminatoriu prin dispozițiile art. 87 alin. (2) din Regulamentul de Ordine Interioară a C.S.M nr. 387/2005, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 426/2005

4.2. Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

4.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

4.4. Colegiul ia act că prin Hotărârea nr. 38 din 05.05.2010 s-a mai pronunțat într-un caz având obiect similar. În acest sens, s-a reținut că potrivit dispozițiilor art. 87 alin.2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea nr. 352/10.05.2006: „pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul infapturii justiției, avocații au prioritate”. În opinia Colegiului, analiza unei atare

măsuri trebuie să aibă în vedere natura acesteia, scopul urmărit și potențiale consecințele juridice ce decurg prin efectul aplicării.

4.5. Din această perspectivă este evident că natura unei asemenea dispoziții este esențialmente organizatorică, stabilind cadrul raportului de serviciu dintre personalul instanțelor de judecată și public, în speță justițiabilii și alte categorii de persoane care se adresează sistemului judiciar. De altfel, în exercitarea prerogativelor manageriale, în scopul organizării eficiente a activității curților de apel și a instanțelor din circumscripția acestora, președinții curților de apel iau măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanței pe care o conduc, precum și a activității instanțelor din circumscripție.

4.6. Prevederile cuprinse în art. 87 alin.2 din regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești sunt prin natura lor, reguli administrative menite să asigure funcționarea eficientă a instanței. Decurge astfel și scopul urmărit în reglementarea unor asemenea raporturi dintre persoanele care se adresează instanței și personalul acesteia, respectiv desfășurarea activității administrative a sistemului judiciar în interesul înlăpturii justiției.

4.7. Este evident că accesul la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar, constituind un drept fundamental. Convenția Europeană a Drepturilor Omului statuează în art. 6 că „Orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotări fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa”. Curtea Constituțională a României a statuat că liberul acces la justiție presupune și accesul la mijloacele procedurale prin care se înlăptuiește justiția. Curtea a reținut că semnificația art.21 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia accesul la justiție nu poate fi înlădit prin lege, este aceea că nici o categorie sau grup social nu se poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit (Vezi Decizia nr.204/2000, M.Of. nr.46/2001, CDH 2001, p.146). Din însăși conținutul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului rezultă cu pregnanță că “dreptul la judecare în mod echitabil” este un drept fundamental, în sens larg, cuprinzând toate garanțiile instituite de alin.1 al art. 6 din Convenție. O garanție subsecventă ce decurge din art. 6 alin.1 din Convenție este aceea a “termenului rezonabil”, altfel formulat, principiul celerității procedurilor judiciare.

4.8. Or, din punctul de vedere al consecințelor ce decurg din punerea în aplicare a dispozițiilor art. 87 alin.2 din regulament, acestea sunt de natură pur administrativă, atâta timp cât determină un cadru organizatoric ce vizează depunerea unor cereri, acte sau obținere de informații, fără niciun fel de răsfrângere asupra exercițiului drepturilor procesuale ale justițiabililor, i.e. liberul acces la justiție, dreptul la un proces echitabil, judecarea în termen rezonabil etc.

4.9. Nu există niciun dubiu că sub aspectul drepturilor procesuale, egalitatea părților reprezintă una dintre formele specifice de manifestare in re și ex usu a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art. 16 din Constituție. Egalitatea poate fi privită sub două aspecte: ca egalitate a părților în raporturile procesuale cu instanța, garantată prin imparțialitatea acesteia și rolul ei deopotrivă activ; ca egalitate inter partes, garantată prin recunoașterea acelorași drepturi procesuale, prin posibilitatea acordată părților - și obligația instanței de a asigura - de a discuta în contradictoriu toate elementele de fapt și de drept ale cauzei, precum și garantarea dreptului la apărare, consacrat și el - ca drept fundamental (a

se vedea în acest sens Ion Deleanu, Tratat de procedură civilă, Vol.1, Ed. 2, Editura C.H. Beck, 2007).

4.10. Pe de altă parte, având în vedere premisa faptului că ne situăm în câmpul de aplicare al unor reguli de natură administrativă menite să asigure funcționarea instanțelor, fără a se produce consecințe juridice asupra intereselor procesuale ale justițiabililor, nu se poate ignora situația diferită în care se află avocații în raport cu alte persoane. Principiul tratamentului egal între persoane nu trebuie privit exclusiv din prisma egalității formale sau juridice care statuează că persoanele aflate în situații similare trebuie tratate similar. Egalitatea juridică se conceptualizează pe tratamentul egal bazat pe aparența similitudinii indiferent de contextul general. Având în vedere tocmai această ipoteză, se formulează cel de-al doilea corolar al principiului tratamentului egal între persoane, în speță, egalitatea substanțială. Egalitatea substanțială are în vedere ipoteza persoanelor aflate în situații diferite ce trebuie tratate diferit, cuprinzând două idei distincte: egalitatea de rezultat și egalitatea de oportunități. Egalitatea de rezultat presupune ca rezultatul unei măsuri aplicate unor persoane aflate în situații diferite să fie egal (a se vedea infra parag. 6.1., 6.2., 6.3.).

4.11. Din acest punct de vedere, avocatul este persoana care, având o calificare juridică superioară, asigură apărarea justițiabililor în fața instanțelor judecătorești sau a altor autorități publice, în condițiile determinate de lege (A se vedea I.Les, Instituții judiciare contemporane, Ed. C.H. Beck, 2007). Astfel cum prevede Statutul profesiei de avocat: „Scopul exercitării profesiei de avocat îl constituie promovarea și apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice de drept public și privat. În exercitarea dreptului la apărare..., avocatul are dreptul și obligația de a stăruï, prin toate mijloacele legale, pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și soluționat într-un termen rezonabil, indiferent de natura cauzei sau de calitatea părților”. În același sens, Art. 7 alin.1 din Statut dispune că: „Avocatul este indispensabil justiției și justițiabililor și are sarcina de a apăra drepturile și interesele acestora”.

4.12. Așa cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție „nu poate fi ignorat caracterul esențial al aportului avocaților în ceea ce privește bunul mers al serviciului public realizat prin intermediul instanțelor judecătorești, inclusiv în vederea soluționării cu celeritate a proceselor și pentru reprezentarea părților de către categorii profesionale specializate cum sunt avocații (...) Aceste categorii profesionale, pot avea, adeseori, mai multe procese în aceeași zi, dar la instanțe judecătorești și parchete diferite”. (Decizia civilă nr. 1783 din 27 martie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Or, prin natura funcției îndeplinite precum și al locului în care își desfășoară, în mod esențial, activitatea, avocatul nu se plasează într-o situație analoagă cu persoana care nu are o asemenea calitate și nu îndeplinește activitățile specifice profesiei de avocat în fața diferitelor instanțe de judecată sau a parchetelor de pe lângă instanțele de judecată.

4.13. De altfel, pronunțându-se asupra prevederilor art. 87 alin.2 și art. 92 alin.5 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că: „normele respective, reglementează, în primul rând, atribuțiile personalului instanțelor judecătorești, precum și raporturile pe care acesta trebuie să le aibă cu justițiabilii, fără a afecta în vreun fel, cadrul legal și constituțional de exercitare a drepturilor la accesul liber la justiție și cu atât mai puțin, a dreptului persoanei la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”. În același sens, a reținut instanța supremă că: „Ținând

seama de importanță deosebită pe care activitatea de reprezentare a părților o are pe parcursul derulării procedurilor judiciare, C.S.M. în limitele competenței sale legale, era îndreptățit să stabilească reguli precise, menite a asigura o anumită prioritate și fluentă în desfășurarea activității administrative a instanțelor, precum și soluționarea cu celeritate a litigiilor și respectarea dreptului la apărare al tuturor participanților la procese” (Decizia nr. 1783 din 27 martie 2007 a Inaltei Curti de Casatie si Justitie)

4.14. Colegiul observă că potrivit dispozițiilor art. 87 alin.2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea nr. 352/10.05.2006: „pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul infapturii justiției, avocații au prioritate”. În opinia Colegiului, analiza unei atare măsuri trebuie să aibă în vedere natura acesteia, scopul urmărit și potențialele consecințe juridice ce decurg prin efectul aplicării.

4.15. Din această perspectivă este evident că natura unei asemenea dispoziții este esențialmente organizatorică, stabilind cadrul raportului de serviciu dintre personalul instanțelor de judecată și public, în speță justițiabilii și alte categorii de persoane care se adresează sistemului judiciar. De altfel, în exercitarea prerogativelor manageriale, în scopul organizării eficiente a activității curților de apel și a instanțelor din circumscripția acestora, președinții curților de apel iau măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanței pe care o conduc, precum și a activității instanțelor din circumscripție.

4.16. Prevederile cuprinse în art. 87 alin.2 din regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești sunt prin natura lor, reguli administrative menite să asigure funcționarea eficientă a instanței. Decurge astfel și scopul urmărit în reglementarea unor asemenea raporturi dintre persoanele care se adresează instanței și personalul acesteia, respectiv desfășurarea activității administrative a sistemului judiciar în interesul înfăpturii justiției.

4.17. Este evident că accesul la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar, constituind un drept fundamental. Convenția Europeană a Drepturilor Omului statuează în art. 6 că „Orice persoană are dreptul la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotări fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa”. Curtea Constituțională a României a statuat că liberul acces la justiție presupune și accesul la mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția. Curtea a reținut că semnificația art.21 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia accesul la justiție nu poate fi îngrădit prin lege, este aceea că nici o categorie sau grup social nu se poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit (Vezi Decizia nr.204/2000, M.Of. nr.46/2001, CDH 2001, p.146). Din însăși conținutul art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului rezultă cu pregnanță că „dreptul la judecarea în mod echitabil” este un drept fundamental, în sens larg, cuprinzând toate garanțiile instituite de alin.1 al art. 6 din Convenție. O garanție subsecventă

ce decurge din art. 6 alin.1 din Convenție este aceea a "termenului rezonabil", altfel formulat, principiul celerității procedurilor judiciare.

4.18. Or, din punctul de vedere al consecințelor ce decurg din punerea în aplicare a dispozițiilor art. 87 alin.2 din regulament, acestea sunt de natură pur administrativă, atâta timp cât determină un cadru organizatoric ce vizează depunerea unor cereri, acte sau obținere de informații, fără niciun fel de răsfrângere asupra exercitiului drepturilor procesuale ale justițiabililor, i.e. liberul acces la justiție, dreptul la un proces echitabil, judecarea în termen rezonabil etc.

4.19. Nu există niciun dubiu că sub aspectul drepturilor procesuale, egalitatea părților reprezintă una dintre formele specifice de manifestare in re și ex usu a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de art. 16 din Constituție. Egalitatea poate fi privită sub două aspecte: ca egalitate a părților în raporturile procesuale cu instanța, garantată prin imparțialitatea acesteia și rolul ei deopotrivă activ; ca egalitate inter partes, garantată prin recunoașterea acelorași drepturi procesuale, prin posibilitatea acordată părților - și obligația instanței de a asigura - de a discuta în contradictoriu toate elementele de fapt și de drept ale cauzei, precum și garantarea dreptului la apărare, consacrat și el - ca drept fundamental (a se vedea în acest sens Ion Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, Vol.1, Ed. 2, Editura C.H. Beck, 2007).

4.20. Pe de altă parte, având în vedere premisa faptului că ne situăm în câmpul de aplicare al unor reguli de natură administrativă menite să asigure funcționarea instanțelor, fără a se produce consecințe juridice asupra intereselor procesuale ale justițiabililor, nu se poate ignora situația diferită în care se află avocații în raport cu alte persoane. Principiul tratamentului egal între persoane nu trebuie privit exclusiv din prisma egalității formale sau juridice care statuează că persoanele aflate în situații similare trebuie tratate similar. Egalitatea juridică se conceptualizează pe tratamentul egal bazat pe aparența similitudinii indiferent de contextul general. Având în vedere tocmai această ipoteză, se formulează cel de-al doilea corolar al principiului tratamentului egal între persoane, în speță, egalitatea substanțială. Egalitatea substanțială are în vedere ipoteza persoanelor aflate în situații diferite ce trebuie tratate diferit, cuprinzând două idei distincte: egalitatea de rezultat și egalitatea de oportunități. Egalitatea de rezultat presupune ca rezultatul unei măsuri aplicate unor persoane aflate în situații diferite să fie egal (a se vedea infra parag. 6.1., 6.2., 6.3.).

4.21. Din acest punct de vedere, avocatul este persoana care, având o calificare juridică superioară, asigură apărarea justițiabililor în fața instanțelor judecătorești sau a altor autorități publice, în condițiile determinate de lege (A se vedea I.Les, *Instituții judiciare contemporane*, Ed. C.H. Beck, 2007). Astfel cum prevede Statutul profesiei de avocat: „Scopul exercitării profesiei de avocat îl constituie promovarea și apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice de drept public și privat. În exercitarea dreptului la apărare..., avocatul are dreptul și obligația de a stăruï, prin toate mijloacele legale, pentru realizarea liberului acces la justiție, pentru un proces echitabil și soluționat într-un termen rezonabil, indiferent de natura cauzei sau de calitatea părților”. În același sens, Art. 7 alin.1 din Statut dispune că: „Avocatul este indispensabil justiției și justițiabililor și are sarcina de a apăra drepturile și interesele acestora”.

4.22. Așa cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție „nu poate fi ignorat caracterul esențial al aportului avocaților în ceea ce privește bunul mers al serviciului public realizat prin intermediul instanțelor judecătorești, inclusiv în

vederea soluționării cu celeritate a proceselor și pentru reprezentarea părților de către categorii profesionale specializate cum sunt avocații (...) Aceste categorii profesionale, pot avea, adeseori, mai multe procese în aceeași zi, dar la instanțe judecătorești și parchete diferite”. (Decizia civilă nr. 1783 din 27 martie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție). Or, prin natura funcției îndeplinite precum și al locului în care își desfășoară, în mod esențial, activitatea, avocatul nu se plasează într-o situație analoagă cu persoana care nu are o asemenea calitate și nu îndeplinește activitățile specifice profesiei de avocat în fața diferitelor instanțe de judecată sau a parchetelor de pe lângă instanțele de judecată.

4.23. De altfel, pronunțându-se asupra prevederilor art. 87 alin.2 și art. 92 alin.5 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că: „normele respective, reglementează, în primul rând, atribuțiile personalului instanțelor judecătorești, precum și raporturile pe care acesta trebuie să le aibă cu justițiabilii, fără a afecta în vreun fel, cadrul legal și constituțional de exercitare a drepturilor la accesul liber la justiție și cu atât mai puțin, a dreptului persoanei la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”. În același sens, a reținut instanța supremă că: „Ținând seama de importanța deosebită pe care activitatea de reprezentare a părților o are pe parcursul derulării procedurilor judiciare, C.S.M. în limitele competenței sale legale, era îndreptățit să stabilească reguli precise, menite a asigura o anumită prioritate și fluentă în desfășurarea activității administrative a instanțelor, precum și soluționarea cu celeritate a litigiilor și respectarea dreptului la apărare al tuturor participanților la procese” (Decizia nr. 1783 din 27 martie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție)

Opinie separată exprimată de Haller István

1. Conform **Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005**, „Pentru depunerea cererilor și actelor sau obținerea de informații, persoanele interesate se pot adresa, după caz, președintelui instanței sau înlocuitorului acestuia, președintelui de secție, judecătorului de serviciu, biroului de informare și relații publice sau personalului de la registratură și arhivă. În interesul înlăptuirii justiției, avocații au prioritate.” (art. 87 alin. 2), totodată „au prioritate și consultarea dosarului cauzei, în următoarea ordine: avocați, părțile sau reprezentanții părților, experții și interpreții desemnați în cauză” (art. 92 alin. 5).

2. Ambele prevederi reprezintă o deosebire pe bază profesională, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la apărare.

2.1. Existența deosebirii este evidentă din însuși textul hotărârii: „avocații au prioritate”, „în următoarea ordine: avocații, părțile”.

2.2. Criteriul, de asemenea, este clar formulat. Diferențierea se crează între avocați și părți, în mod indirect între părțile care au condiția materială de a angaja un avocat și cei care nu.

2.3. Deosebirea afectează dreptul de acces la un proces echitabil și dreptul ca orice parte să se prezinte în fața instanței fără apărător. Hotărârea în cauză formulează: „în interesul înlăptuirii justiției, avocații au prioritate”. Rezultă că acțiunea în sine, garantată de art. 87 alin. 2 al **Hotărârii**, are importanță în înlăptuirea justiției. În mod similar, consultarea dosarului cauzei are o importanță majoră în exercitarea drepturilor părților în a-și formula poziția față de cauză.

Faptul că avocații au prioritate, iar părțile neasistate de avocați pot aștepta ore în șir până când pot obține informații sau pot consulta dosarul, induce în persoana ideea că nu au ce căuta în fața instanței fără avocați, și reprezintă o presiune asupra lor să-și angajeze un avocat, chiar dacă nu au condiții materiale de a o face.

3. Consiliul Superior al Magistraturii, prin **Adresa nr. 21.079/1154/2009**, afirmă că se pot stabili norme diferite pentru persoane aflate în situații diferite. În consecință, Consiliul Superior al Magistraturii consideră că, în ceea ce privește dreptul la apărare, avocatul și părțile nu sunt într-o situație analoagă, avocatului trebuie să i se ofere un tratament preferențiat. Această poziție nu este în concordanță cu dreptul de acces la un proces echitabil, garantat și de **Convenția europeană a drepturilor omului** prin art. 6. Consider că persoana care se apără singur, fără avocat, trebuie să beneficieze de aceleași drepturi și de același tratament ca și persoana care a angajat un apărător, părțile dintr-un proces, în mod similar, trebuie să beneficieze de aceleași drepturi și de același tratament ca și avocatul. În caz contrar, nu se realizează egalitatea deplină a părților în exercitarea drepturilor procedurale.

4. În consecință, trebuie să se analizeze dacă prevederile în cauză sunt sau nu sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.

5. Privind justificarea obiectivă, prin juresprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (**Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei**, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008);
- justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

6. Consiliul Superior al Magistraturii, prin **Adresa nr. 21.079/1154/2009**, invocă o justificare, și anume buna administrare a actului de justiție. Această formulare este extrem de vagă, nu conține nicio garanție că metodele de atingere a acestui

scop sunt adecvate și necesare. Buna administrare a actului de justiție ar fi garantat dacă oamenii nu ar fi obligați să aștepte timp îndelungat pentru a-și putea exercita drepturile procedurale, moment în care nu ar mai trebui să se asigure priorități avocaților. Faptul că se acordă aceste priorități pentru avocați, arată că actul de justiție nu este deloc bine administrat, iar măsura nu face altceva decât să scutească avocații de la stat la coadă și să oblige părțile să aștepte și mai mult, chiar până la infinit, având în vedere fluxul continuu de avocați care depun acte sau care consultă dosare.

7. În consecință, consider că prevederile art. 87 alin. 2 și art. 92 alin. 5 ale **Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005** sunt discriminatorii, întrucât acordarea priorității pentru avocați reprezintă o deosebire pe bază profesională, care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la apărare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 6 voturi pentru și unul împotrivă**, ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare, potrivit art.2 alin.1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată;
2. Clasarea petiției;
3. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților: S _____ N _____, cu domiciliul în _____; Judecătoria Buzău, cu sediul în Buzău, Bd. N.Bălcescu, nr.8, jud. Buzău;
O copie a hotărârii se va transmite Consiliului Superior al Magistraturii

V. Modalitatea de plată a amenzii

-Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

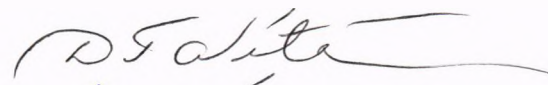

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

NIȚĂ Dragoș Tiberiu – Vicepreședinte

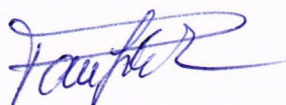
GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Vasile Alexandru - Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

